



P R A V I L N I K
**o načinu provođenja izbora u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne
i Hercegovine**

Na osnovu člana 2.9 stav (1) tačke 2., a u vezi sa članom 1.5 stav (3) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik BiH”, brojevi: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08 i 32/10), Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je na 32. sjednici održanoj 15. 7. 2010. godine, d o n i j e l a

P R A V I L N I K

o načinu provođenja izbora u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine

Član 1. **(Predmet)**

Ovim pravilnikom utvrđuje se: način određivanja biračkih mjesta u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: “DKP BiH”), način imenovanja biračkih odbora, obuka biračkih odbora, zaštita biračkog prava, način zaduživanja izbornog materijala, način glasanja, način pakovanja izbornog materijala i način dostave izbornog materijala u glavni centar za brojanje Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: “Centralna izborna komisija BiH”).

Član 2. **(Biračko mjesto).**

(1) Biračko mjesto u DKP-ima BiH je posebno uređen prostor gdje birači upisani u Centralni birački spisak za glasanje van Bosne i Hercegovine za glasanje u DKP-ima BiH ostvaruju svoje biračko pravo, te se na njima, nakon zatvaranja za glasanje, na dan održavanja izbora vrši prebrojavanje koverti s glasačkim listićima.

(2) Biračko mjesto u DKP-ima BiH se označava na način (međunarodna slovna oznaka države u kojoj se nalazi DKP BiH) i redni broj biračkog mjesta (počevši sa 01), npr. biračko mjesto u DKP BiH u Austriji –A 01.

(3) Centralna izborna komisija BiH, najkasnije 65 dana prije dana održavanja izbora, donosi odluku o određivanju biračkih mjesta za glasanje u DKP-ima BiH gdje birači, upisani u Centralni birački spisak za glasanje van Bosne i Hercegovine za glasanje u DKP-ima BiH, mogu glasati.

(4) Centralna izborna komisija BiH određuje biračka mjesta iz stava (3) ovog člana prema broju birača upisanih u Centralni birački spisak za glasanje van Bosne i Hercegovine, a koji su registrirani za glasanje lično u DKP-ima BiH, i to najmanje 50 birača, a iz opravdanih razloga može se donijeti odluka o glasanju u DKP-u gdje je prijavljen i manji broj birača.

(5) Centralna izborna komisija BiH uspostaviti će biračko mjesto u DKP-u BiH, ako su se ispunili uslovi iz stava (4) ovog člana za glasanje lično u DKP-u BiH, kao i ako postoje organizaciono-tehnički uslovi za organizovanje glasanja u DKP-u BiH.

(6) Ukoliko se nisu ispunili uslovi iz stava (4) ovog člana za glasanje lično u DKP-ima BiH, registrovanim biračima omogućit će se glasanje poštom. Centralna izborna komisija BiH će o toj odluci ove birače obavijestiti poštom, najkasnije 65 dana prije dana održavanja izbora.

(7) Centralna izborna komisija BiH dostavlja odluku iz stava (3) ovog člana DKP-ima BiH, putem Ministarstva vanjskih poslova Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: „Ministarstvo vanjskih poslova BiH”), najkasnije 15 dana od dana donošenja odluke kao i spisak svih birača koji će glasati u tom DKP-u BiH, kako bi na adekvatan način obavijestili birače upisane u Centralni birački spisak za glasanje van Bosne i Hercegovine za glasanje u DKP-ima BiH o tome gdje mogu glasati.

Član 3. (Sadržaj odluke)

Odluka iz člana 2. stav (3) ovog pravilnika sadrži slijedeće podatke:

- a) naziv DKP-a BiH i broj biračkog mjesta,
- b) ukupan broj birača koji glasaju na biračkom mjestu i
- c) mjesto za potpis i otisak pečata.

Član 4. (Objava biračkih mjesta)

Centralna izborna komisija BiH, najkasnije 30 dana prije dana održavanja izbora, objavljuje koja su biračka mjesta određena za glasanje i na kojim lokacijama se nalaze u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH.

Član 5. (Birački odbori, kvalifikacije)

(1) Pored općih uslova propisanih članom 2.2. stav (1) Izbornog zakona BiH, član biračkog odbora u DKP-ima BiH mora ispunjavati posebne uslove:

- a) da je upisan u izvod iz Centralnog biračkog spiska za birače koji glasaju van BiH za glasanje u DKP-u BiH koji je određen za glasanje, a izuzetno, ako nema dovoljno kandidata koji su upisani za glasanje u DKP-u BiH, može i ako je registriran za glasanje poštom i
- b) da ima najmanje završenu srednju školu.

(2) Centralna izborna komisija BiH imenuje članove biračkih odbora i njihove zamjenike po prijedlogu Ministarstva vanjskih poslova Bosne i Hercegovine. U biračkom odboru obavezno se osigurava zastupljenost članova iz svakog konstitutivnog naroda.

(3) Centralna izborna komisija BiH nastojat će, prilikom imenovanja članova biračkih odbora i njihovih zamjenika, osigurati da broj članova manje zastupljenog spola bude najmanje 1/3 od ukupnog broja članova.

(4) Ukoliko Ministarstvo vanjskih poslova BiH ne dostavi prijedloge za imenovanje biračkih odbora u određenim DKP-ima BiH, imenovanje biračkih odbora iz reda birača koji su registrovani za glasanje putem pošte, izvršit će Centralna izborna komisija BiH.

Član 6.
(Broj članova)

(1) Birački odbor sastoji se od predsjednika i dva člana i njihovih zamjenika ako je u izvodu iz Centralnog biračkog spiska za birače koji glasaju van BiH za glasanje u DKP-u BiH, koji je određen za glasanje, upisano do 300 birača.

(2) Birački odbor sastoji se od predsjednika i četiri člana i njihovih zamjenika ako je u izvodu iz Centralnog biračkog spiska za birače koji glasaju izvan BiH za glasanje u DKP-u BiH, koji je određen za glasanje, upisano više od 300 birača.

Član 7.
(Prijedlozi)

(1) Centralna izborna komisija BiH, najkasnije u roku od 65 dana prije dana održavanja izbora, upućuje zahtjev Ministarstvu vanjskih poslova BiH da dostavi prijedlog članova biračkih odbora u DKP-ima BiH, koji su određeni za biračko mjesto za glasanje državljana Bosne i Hercegovine koji su se prijavili da glasaju lično u DKP-ima BiH.

(2) Centralna izborna komisija BiH, uz zahtjev iz stava (1) ovog člana, dostavlja Ministarstvu vanjskih poslova BiH i odluku o DKP-ima BiH koji su određeni za glasanje.

(3) Ministarstvo vanjskih poslova BiH, najkasnije u roku od 10 dana od dana prijema zahtjeva iz stava (1) ovog člana, dostavlja Centralnoj izbornoj komisiji BiH prijedlog za članove biračkih odbora i njihove zamjenike u DKP-ima BiH, vodeći računa da predloženi kandidati ispunjavaju uslove propisane članom 5. ovog pravilnika.

Član 8.
(Odluka)

Na odluku Centralne izborne komisije BiH o imenovanju predsjednika, članova biračkih odbora i njihovih zamjenika u DKP-ima BiH nezadovoljna strana može uložiti žalbu Apelacionom odjelu Suda BiH, putem faksa, u roku od dva dana od prijema odluke Centralne izborne komisije BiH.

Član 9.
(Obuka, provjera znanja i certificiranje)

(1) U skladu s planom i programom edukacije, Centralna izborna komisija BiH organizirat će obuku predsjednika i članova biračkih odbora u DKP-ima BiH, kao i njihovih zamjenika, o načinu glasanja i brojanju koverti s glasačkim listićima.

(2) Nakon provedene obuke Centralna izborna komisija BiH će, prema metodologiji koju utvrdi, izvršiti provjeru znanja i uspješnim predsjednicima i članovima biračkih odbora i njihovim zamjenicima u DKP-ima BiH dodijeliti certifikate.

(3) Izgled certifikata iz stava (2) ovog člana utvrđuje Centralna izborna komisija BiH i certifikat je sastavni dio ovog pravilnika.

Član 10.
(Naknada za rad u biračkom odboru)

(1) Predsjednik i članovi biračkih odbora i njihovi zamjenici, koji su učestvovali u radu biračkog odbora, imaju pravo na naknadu za svoj rad.

(2) Odluku o visini naknade za rad biračkih odbora u DKP-ima BiH donosi Centralna izborna komisija BiH.

Član 11.
(Osiguranje prostora određenog za biračko mjesto)

Birački odbori u DKP BiH dužni su najkasnije 12 sati prije dana održavanja izbora osigurati da prostor koji je određen za biračko mjesto bude pripremljen za otvaranje.

Član 12.
(Zaštita biračkog prava)

Centralna izborna komisija BiH ima prvostepenu nadležnost za odlučivanje o povredama izbornog procesa i izbornih prava na biračkim mjestima u DKP-ima BiH.

Član 13.
(Podnošenje prigovora)

Birač i politički subjekt čije je pravo ustanovljeno Izbornim zakonom BiH povrijeđeno mogu podnijeti prigovor Centralnoj izbornoj komisiji BiH u roku i na način propisan odredbama Uputstva o procedurama za rješavanje po prigovorima i žalbama podnesenim Centralnoj izbornoj komisiji BiH i izbornim komisijama ("Službeni glasnik BiH", br. 37/10 i 53/10).

Član 14.
(Dostava izbornog materijala)

(1) Centralna izborna komisija BiH će najkasnije sedam dana prije otvaranja biračkih mjesta dostaviti Ministarstvu vanjskih poslova BiH izborni materijal, i to:

- a) izvod iz Centralnog biračkog spiska za određeno biračko mjesto u DKP BiH;
- b) odgovarajući broj setova glasačkih listića;
- c) odgovarajući broj glasačkih kutija;
- d) set obrazaca za biračko mjesto;
- e) postere s uputstvima o načinu glasanja i informativnim sadržajima za birače;
- f) zapisnik o radu biračkog odbora (ZARBO) propisan Pravilnikom o provedbi izbora u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 37/10) i
- g) potrošni materijal prema specifikaciji iz obrasca Z1 Zapisnika iz tačke f) ovog stava, neophodan za proces glasanja i brojanja glasačkih listića.

(2) Ministarstvo vanjskih poslova BiH će tri dana prije, a najkasnije 12 sati prije otvaranja biračkih mjesta u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH, dostaviti biračkom odboru odgovarajućeg DKP-a BiH izborni materijal iz stava (1) ovog člana.

(3) Birački odbor provjerava da li je izborni materijal koji je primio od Ministarstva vanjskih poslova BiH kompletan i u ispravnom stanju, što upisuje u obrazac Z1 zapisnika iz stava 1. tačka f) ovog člana.

(4) Nakon primljenog izbornog materijala predsjednik i članovi biračkog odbora provjeravaju prostor koji je predviđen za biračko mjesto i otklanjaju eventualne nedostatke ako utiču na zakonitost rada biračkog odbora. Zapažanje o stanju biračkog mjesta upisuje se u obrazac Z2 zapisnika. Predsjednik i članovi biračkog odbora odgovorni su za sigurnost biračkog materijala na biračkom mjestu od trenutka prijema materijala pa do završetka svih svojih dužnosti nakon zatvaranja biračkog mjesta, okončanja procesa brojanja koverata i uručenja glasačkog materijala.

(5) Birački odbor uklanja s biračkog mjesta sve oznake i obilježja koja upućuju na političke stranke, vjerske simbole, kao i ostale oznake koje mogu imati diskriminacijsko značenje. Birački odbor postavlja oznaku biračkog mjesta, ulaza i izlaza, smjera lokacije biračkog mjesta, zabrane unošenja oružja, zabrane pušenja i izlaže kandidatske liste.

(6) Predsjednik i članovi biračkog odbora uređuju biračko mjesto tako da se omogući nesmetan protok birača na biračkom mjestu.

(7) Predsjednik biračkog odbora prilikom otvaranja biračkog mjesta dužan je, u skladu s propisom Centralne izborne komisije BiH, odrediti dužnosti svakom članu biračkog odbora, odnosno odrediti koji će član biračkog odbora biti zadužen za kontrolu reda, identifikaciju, izdavanje glasačkih listića i za kontrolu glasačke kutije i evidentirati ih u dijelu zapisnika o radu biračkog odbora predviđenom za unošenje navedenih podataka.

(8) Pitanja u vezi sa naknadom (nužnim troškovima) za dostavu izbornog materijala, bit će regulisana posebnom odlukom.

Član 15.

(Prije otvaranja biračkog mjesta)

(1) Svi članovi biračkog odbora moraju doći na biračko mjesto najmanje sat vremena prije početka otvaranja biračkog mjesta. U tom vremenskom periodu samo članovi biračkog odbora i akreditirani posmatrači mogu biti prisutni na biračkom mjestu.

(2) Birački odbor određuje mjesto za svaku glasačku kabinu, vodeći računa da niko unutar ili van biračkog mjesta ne može vidjeti birača dok glasa. Otvor glasačke kabine treba biti okrenut prema zidu. Izuzetno, ako nije moguće glasačku kabinu postaviti pored zida, može se postaviti pored prozora, tako da se prozor pokrije i da se onemogućiti pogled izvana u glasačku kabinu.

(3) Prije početka glasanja predsjednik, odnosno članovi biračkog odbora:

- a) upisuju svoja imena u zapisnik i potpisuju se u dijelu zapisnika koji je za to predviđen;
- b) potpisuju izjavu i kodeks ponašanja iz obrasca Z3 zapisnika;
- c) ispisuju sve neophodne podatke na koverte, odnosno pakete;
- d) predsjednik upisuje u obrazac za brojno stanje broj birača koji su upisani u izvod iz Centralnog biračkog spiska;
- e) ručno broje primljene koverte sa glasačkim listićima i predsjednik u obrazac za brojno stanje upisuje ukupan broj primljenih koverata;
- f) pokazuju praznu glasačku kutiju, nakon čega na nju stavljaju plastične pečate;
- g) predsjednik u obrazac za brojno stanje upisuje serijske brojeve pečata glasačke kutije;
- h) postavljaju zapečaćenu glasačku kutiju na mjesto gdje je svi prisutni mogu vidjeti;
- i) predsjednik upisuje u obrazac Z4 zapisnika vrijeme otvaranja biračkog mjesta;

- j) predsjednik provjerava posmatračev identifikacioni dokument s fotografijom, koji zadržava do momenta kada posmatrač napušta biračko mjesto, utvrđuje da li se ime posmatrača nalazi na akreditaciji i u obrazac Z5 zapisnika upisuje ime posmatrača, naziv subjekta koji ga je akreditirao, broj njegove akreditacije, vrijeme kada je posmatrač stigao i vrijeme kada je posmatrač napustio biračko mjesto i
- k) predsjednik upućuje posmatrače na mjesto gdje mogu sjesti i posmatrati izborne aktivnosti, te ih upozorava da se ne mogu miješati u izborni proces niti gledati u glasačku kabinu, ali da mogu postavljati pitanja u vezi s izbornim procesom.

Član 16. **(Vrijeme rada)**

Biračka mjesta otvaraju se u 7.00 sati, a zatvaraju se u 19.00 sati, po lokalnom vremenu.

Član 17. **(Važeći dokument za identifikaciju)**

Za utvrđivanje identiteta birača služi jedan od sljedećih važećih dokumenata s fotografijom:

- a) lična karta,
- b) pasoš,
- c) vozačka dozvola,
- d) važeća lična isprava izdata od zemlje domaćina i
- e) izbjeglički karton izdat od vlade zemlje domaćina ili druge međunarodne organizacije.

Član 18. **(Tajnost glasanja)**

- (1) Ispunjavanje glasačkog listića na biračkom mjestu je tajno, glasanje je lično.
- (2) Nijedno lice ne smije ometati birača koji ispunjava glasačke listiće, niti smije tražiti od njega bilo kakve informacije o tome za koga želi glasati, za koga glasa ili za koga je glasao, niti smije sprečavati ili pokušati spriječiti nekoga u ostvarivanju njegovog biračkog prava.

Član 19. **(Izdavanje glasačkog listića)**

- (1) Prilikom ulaska na biračko mjesto radi glasanja svaki birač mora predložiti jedan od važećih ličnih dokumenata, u skladu s članom 17. ovog pravilnika.
- (2) Nakon što birač dokaže svoj identitet članu biračkog odbora i njegovo ime bude pronađeno u izvodu iz Centralnog biračkog spiska za birače koji glasaju u DKP BiH, birač se potpisuje identično kao na identifikacionom dokumentu pored svog imena u izvodu iz Centralnog biračkog spiska.
- (3) Nakon što birač bude identificiran i potpiše se u izvod iz Centralnog biračkog spiska, član biračkog odbora za izdavanje glasačkih listića biraču izdaje kovertu sa kombinacijom glasačkih listića za izbornu jedinicu za koju je birač registrovan za glasanje.

Član 20.
(Ometanje procesa glasanja)

(1) Ako na biračkom mjestu postoji opasnost za red i mir, ako dođe do nasilja ili se otkrije oružje ili opasni predmeti, predsjednik biračkog odbora će:

- a) preduzeti aktivnosti da se otkloni opasnost, nasilje, oružje ili opasne predmete s biračkog mjesta;
- b) ako se opasnost, nasilje, oružje ili opasni predmeti ne mogu odmah otkloniti, prekinuti glasanje za onoliko vremena koliko je potrebno da se ponovno uspostavi red i mir na biračkom mjestu i
- c) nakon prekida glasanja i ponovno uspostavljenog reda i mira, predsjednik biračkog odbora će produžiti vrijeme glasanja za onoliko vremena koliko je prekid trajao.

Član 21.
(Zatvaranje biračkog mjesta)

Biračima koji su u redu za glasanje u trenutku zatvaranja biračkog mjesta u DKP BiH odobrava se glasanje na način tako da se svim biračima koji se nađu u redu u vrijeme zatvaranja biračkog mjesta, omogući da glasaju.

Član 22.
(Brojanje koverti s glasačkim listićima)

(1) Nakon zatvaranja biračkog mjesta u prisustvu akreditiranih posmatrača predsjednik i članovi biračkog odbora biračkog mjesta za glasanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH broje kovertu s glasačkim listićima na slijedeći način:

- a) broje i upisuju ukupan broj preostalih neiskorištenih koverti s glasačkim listićima za svaki izborni nivo u obrazac za brojno stanje;
- b) pakuju neiskorištene kovertu s glasačkim listićima za svaki izborni nivo u originalnu kutiju;
- c) broje i upisuju u obrazac za brojno stanje ukupan broj potpisa glasača s izvoda iz Centralnog biračkog spiska;
- d) broje i upisuju ukupan broj oštećenih glasačkih listića za svaki izborni nivo i pakuju ih u odgovarajuću kovertu;
- e) nakon upisa prethodno utvrđenih podataka u obrazac za brojno stanje za biračko mjesto za glasanje u DKP-ima BiH otvaraju glasačku kutiju i stavljaju sadržaj na sto tako da to vide svi prisutni;
- f) razvrstavaju kovertu s glasačkim listićima za glasanje u DKP-ima BiH po osnovnim izbornim jedinicama za koje su birači glasali, odnosno po oznakama kombinacija glasačkih listića na kovertama;
- g) broje kovertu s glasačkim listićima za glasanje u DKP-ima BiH, što znači da se kovertu s glasačkim listićima s biračkih mjesta za glasanje u DKP-ima BiH ne otvaraju i ne broje se glasački listići na biračkom mjestu u DKP-ima BiH kontroliraju se i broje kovertu s glasačkim listićima, a dobijeni broj koverti po osnovnim izbornim jedinicama za koje su birači glasali predsjednik upisuje u obrazac za brojno stanje za glasanje u DKP-ima BiH;
- h) vežu zajedno kovertu za glasanje u DKP-ima BiH s istim kombinacijama glasačkih listića po osnovnim izbornim jedinicama i pakuju ih u odgovarajuću zaštitnu vreću za pakovanje izbornog materijala u DKP-ima BiH prema odredbama ovog pravilnika;
- i) popunjavaju i potpisuju obrazac za brojno stanje za biračka mjesta za glasanje u DKP-ima BiH.

(2) Originalni obrazac brojnog stanja, zapisnik o radu biračkog odbora - ZARBO i upakovani izborni materijal birački odbor u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH, putem Ministarstva vanjskih poslova BiH, dostavlja Centralnoj izbornoj komisiji BiH.

Član 23.
(Primjena drugih propisa)

Na sva pitanja u vezi sa izbornim procesom i provođenjem izbora koja nisu regulisana ovim pravilnikom, primjenit će se odgovarajuće odredbe Izbornog zakona BiH i provedbenih akata Centralne izborne komisije BiH.

Član 24.
(Stupanje na snagu)

Ovaj pravilnik stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku BiH“ i objavit će se u „Službenim novinama F BiH“, „Službenom glasniku RS“, „Službenom glasniku Brčko Distrikta BiH“, web stranici Centralne izborne komisije BiH www.izbori.ba i bit će dostavljen Ministarstvu vanjskih poslova BiH.

Broj: 05-1-02-2-3207/10
Sarajevo, 15. 7. 2010. godine

Predsjednica
Irena Hadžiabdić



Na osnovu člana 9. stav (2) Pravilnika o načinu provođenja izbora u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj__/10) Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine, i z d a j e

C E R T I F I K A T

o uspješno završenoj obuci za predsjednika i članove biračkih odbora za glasanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine

Potvrđuje se da je _____, JMB _____ iz
(ime, ime roditelja i prezime)

_____ prisustvovao/la obuci koja se organizira za članove biračkih odbora u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine, u skladu s Planom i programom edukacije koji donosi Centralna izborna komisija BiH za provođenje izbora koji se održavaju _____ godine i da je u s p j e š n o završio/la obuku za predsjednika i članove biračkih odbora za glasanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine.

Datum: _____

M.P.

Predsjednica

Serijski broj: _____

Irena Hadžiabdić

ODKP-1